

Redaktør: M g r. I r g e n s. Medarbeidere: Mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland

„St. Olav“ utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontor eller direkte, skriftlig i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt. for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. ihende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften.

„St. Olav“s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743 Redaktøren privat 14161 Redaksjonssekretæren fru Vanberg privat 30487 — „St. Olav“s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5 I, åpent torsdage fra 10—2 og 4—7. Lørdager fra 10—1. De øvrige dage fra kl. 10—4 Utbetalinger kun tirsdag kl. 3—4.

INNHOLD: «Jesus, saktmodig og ydmyk av hjerte —». — JACODA — en typisk kommunistisk foreteelse. — Religion og naturvidenskap. — En mors hjerte. — Takk! — Vi folder våre hjerter. — Domikanermartyrer i Spania. — Jaccodas død. — St. Vinsensforeningen feriekoloni. — Herhemme. — Og derute.

„Jesus, saktmodig og ydmyk av hjerte —“.

«For det menneskelige samfund finnes der kun redning og frelse i Jesu allerhelligste hjerte —» disse ord av Pius IX er som grunntonen i alle Jesu-Hjerte-andakter, som minst av alt består i en følelses- og stemningsrus. Det er vel sant at denne andakt ofte kan stå i fare for å gli ut i sentimentalitet — ikke minst på grunn av de mange ukunstneriske Jesu-Hjerte-statuer og bilder som appellerer til en primitiv smak. Men selv om denne fare eksisterer er det dog helt uriktig hvis vi vil ta avstand fra den bestemte form for fromhet, som denne andakt representerer. Det gjelder å få sinnet opplatt for at Jesu-hjerteandakten er den beste stimulans for vår vilje og vår bevissthet og at dens innhold så langt fra er en passiv nydelse av vårt eget følelsesliv, men tvertom krever handling av oss. Den handling som vi uttrykker i litaniet med ordene: «dann vårt hjerte efter Ditt!»

Kjærlighet, ydmykhet, tålmodighet, barmhjerthet, mildhet, høimot, renhet, enfold, kraft og håp, lydighet, tro og utholdenhet er noen av de egenskaper som vi skal sette hele vårt liv inn på å få fylt vårt hjerte med. Å gjøre alt dette til virkende krefter — det er Jesu-Hjerteandakt i ånd og sannhet.

«Dann vårt hjerte efter Ditt!» Den som vil arbeide på dette, virkeliggjør også bønnen i Fader vår: «Til oss komme Ditt rike!» Virkeliggjør den i dagliglivet. Ord og talemåter blir for ham tilbakelagte stadier, idet livet blir en stadig Kristi efterfølgelse. Å være «saktmodig og ydmyk av hjerte» er vel først og fremst en egenskap

til bruk for det daglige liv, og det er i hverdagens travle foretelser at vår personlige tro står sin prøve. «Søndagskristendom» kan ikke redde menneskeheten.

Og denne hverdagskristendom har ingen ting med «søte følelser» å gjøre, men er et liv i daglig offer — et liv i stadig streben efter å helliggjøre alle hverdagslivets små og store foretelser utad og innad i vår sjel. Det er å leve efter ordene i et gammelt klostermanuskript: «O hellige nåderike Jesu-Hjerte — dig vier jeg mitt hjerte, alle mine tanker, mine ønsker og min vilje, mitt legeme og min sjel og alt hvad jeg er og har så det må tjene til Din forherligelse! La mitt hjerte bli ett med Ditt hjerte og min vilje gå op i Din guddommelige vilje, så jeg ikke tenker og vil annet enn det som behager Dig. Og gode Herre Jesus Kristus, min Gud og Hersker over alt — gi mig å elske Dig i alt og alle og elske Dig av ganske hjerte!»

Det er farlig å bygge kun på menneskehjertet, ti det er ustadig og skjuler avgrunner i sig som Augustin sier. Men det er rett og riktig å bygge sitt liv på det hjerte, som hengav sitt blod på korset for menneskehetens frelse. Men hvorledes når vi frem til dette? Hvorledes får vi vårt hjerte omdannet, vårt sinnelag forvandlet og vår evne til å ofre og lide for våre medmennesker forøket? Hvorledes skal vi løse den oppgave å få omdannet våre skrøpelige hjerter i vår Frelsers billede?

Begynn med å søke freden — Guds fred som alltid vil ta bolig i Dig hvis Du kan forbli i nådens

stand, i pakt med Herrens helliggjørende nåde. Der er mange som ber med litaniets ord: «Jesus, saktmodig og ydmyk av hjerte — dann mitt hjerte efter Ditt!» — og dog opnår de ikke det de ønsker. Men om de tenkte mer på å bevare og forøke den helliggjørende nåde i sig selv, vilde de sikkert få se frukter av sin bønn. Den helliggjørende nåde kan vi ikke undvære når Jesu-Hjerte-billedet skal få liv i oss. Har vi ikke denne nåde, er alle anstrengelser forgjeves, men har vi den, så vet vi at vi før eller senere når vårt mål. Og da må vi bli ved å be og aldri bli trett av å påkalle: «Jesu hjerte, dann mitt hjerte efter Dig!» Kun bønn av innerste sjel gir mulighet for åndelig fremgang.

Men vi må ikke glemme at Kristus ikke helliggjør oss uten vi selv arbeider med ham. Kristus lenges efter å omdanne våre hjerter, men han lenges også efter vår trofaste medvirken. Under hele sitt jordiske liv viste han sig som en god lærer — den bes-

te lærer verden har eiet. Og som den i sannhet gode lærer, vil han ikke arbeide for barna, men med dem, idet han overvåker at de selv tenker og øver sig mens han styrer og veileder. På samme måte behandler Kristus oss: han styrer og opplyser vår sjel, men selv må vi ville omdanne våre hjerter efter han.

*

Så la oss vandre denne vei i denne juni måned! Først vil vi gi akt på den helliggjørende nåde og be ofte og inderlig: «Jesus, saktmodig og ydmyk av hjerte — dann mitt hjerte efter Ditt!» Og så vil vi i tro og tillit ta fatt på denne oppgave. La oss huske de ord som Jesus sa til Margarethe Maria: «Jeg vil velsigne de hus hvor mitt hjertes billede blir oppstillet og æret!» Når han altså vil velsigne disse hus — hvor meget mer vil han da ikke velsigne de hjerter, som selv blir et levende minnesmerke for hans eget hellige hjerte!

JAGODA — en typisk kommunistisk foreteelse.

Umiddelbart efter den store «process» i Moskva mot Radek, Sinovjev og andre av kommunismens forgrunnsfigurer i Russland, ser vi en ny sensasjonell affære utvikle sig omkring en annen av Sovjets berømteter, selv chefen for GPU, den berømte og ikke mindre beryktede H. Jagoda. De samme tsjekasoldater som før adlød hans minste vink, bevokter ham nu, og det første forhør over ham fant sted i det samme fryktede værelse nr. 101, hvorfra han selv i 15 år har utfoldt sin makt og pint de fanger som falt i hans hender. Efter all sannsynlighet vil han nu bli rammet av den samme skjebne som han har beredt hundrer andre, skyldige og uskyldige i fleng.

Jagoda, som er 46 år gammel, heter oprinnelig Herschel Jahuda og hører til Lenins gamle garde, likesom han engang var en av Stalins intimeste venner. Han gikk for å være en bolsjevikk av reneeste vann, en fanatisk tilhenger av den kommunistiske ideologi hvorefter verden skal gjøres lykkelig gjennom anvendelse av den brutaleste og mest skånselløse vold. I 1920 trådte han inn i tsjekaen og blev en lærvillig elev av Dserschinskis, grunnleggeren av denne store og omfattende spion- og bøddeorganisasjon med front såvel mot de ytre og ikke minst de indre fiender. Efter Dserschinskis død overtok Jagoda ledelsen av denne tsjeka som nu blev kalt G. P. U. og utbygget til en mektig politihær med større betydning og innflytelse enn hele den røde armé. Med nesten utrolig omtanke organiserte han et stadig og systematisk opsyn med

dertil hørende undertrykkelse av den russiske befolkning. Man vet ikke antallet på dem som er falt som offer for hans ville jakt efter revolusjonens motstandere og som fant sin død enten i centralfengslene i Moskva eller på tvangsarbeid i Sibiria. Inntil slutten av 1934 nød Jagoda Stalins uinnskrenkede tillit, men da inntrådte en viss kjølighet mellom disse to som begge mente sig å være Lenins arvtagere, og under Sinovjev-processen i 1936 blev Jagoda avsatt som innenrikskommisær og chef for GPU. Han blev forflyttet til en fullstendig betydningsløs stilling som kommisær for postverket og er altså nu fengslet.

De anklager som nu rettes mot ham er formelt helt upolitiske, idet man holder sig til diverse underslag og bestikkelser som han har gjort sig skyldig i. Men der er ikke tvil om at den dybeste årsak til hans fall er den maktstilling han efter hvert hadde erobret sig. Dessuten visste han alt for meget om det som har utspillet sig bak kulissene. Han representerte en fare for Stalin og den røde marsjall Woroschilov. Derfor måtte han skaffes av veien — og man beskylder ham bl. a. for å ha begått omfattende bedragerier i ledtog med en gresk kjøpmann Kaltuz, idet han av statskassen betalte kjempesummer for verdiløse varer og delte utbyttet med grekeren. De innvunne beløp blev plasert i utlandet, idet han benyttet kurerposten. Ennvidere beskyldes Jagoda for selv å ta mot bestikkelse, idet han krevet 20 pct. årlig av lønnen til de embedsmenn som han skaffet ansettelse. Ved ransakelse i hans

elegante villa og på hans embedskontor fant man flere millioner i kontanter foruten adskillige verdigjenstander som ingen visste hvor skrev sig fra, og et anseelig beløp i utenlandske deviser — hans private vinkjeller omfattet bl. a. 700 flasker champagne!

Jagodas synderegister synes å være så stort at hans fengsling må betegnes som i høi grad berettiget, selv om en del av de forbrytelser som tillegges ham skulde vise sig å være fri fantasi. Men det som interesserer ved hans skjebne, er den nemesis som har rammet ham i kraft av lover enhver form for terror må adlyde. Som få andre steder i den historiske tidsalder beviser tilstanden i Russland av idag at terror ikke bringer orden og fred, men kun avler ny terror.

De onde krefter som de bolsjevistiske makthaverne har manet frem kan de ikke mer bli kvitt. De blir

hvor de nu er, og Jagoda har fått føle deres gjengjeldelse. Enhver av Sovjets førere — Stalin og Voroschilov enn ikke unntatt — er innerst inne redd for å bli de neste ofre. Således går det og vil det alltid gå når makten uten rett har fått råderum. Stalins uttalelse «Vi må stadig være på vakt mot fienden innadtil!» — belyser stillingen uten å kunne gi anvisning på en bedring av forholdene. Og hvad sier ikke pave Pius XI i sin rundskrivelse «Divini Redemptoris»: «Den forferdelige misbruk av den offentlige makt som det skjer i den kollektive terrors tjeneste, er en absolutt motsetning til den naturlige orden og Skaperens vilje. Og vi ser i Sovjetunionen, hvor moral og åndelig ansvarfølelse nu fornektes, hvorledes gamle forbundsfeller gjensidig sønderriver hverandre og terroren ikke engang formår å oprettholde samfundets struktur».

Religion og naturvidenskap.

I diskusjonen mellom den religiøse og den rasjonalistiske livsopfatning spiller naturvidenskapen en stadig større rolle. Særlig brukes den moderne opfatning av årsaksprinsippet, den ting at alt det som skjer er det eneste mulige resultat av et forutgående årsaksforhold, som et argument der utelukker den såkalte «frie vilje» og dermed også i virkeligheten stiller en hvilken som helst religiøs livsopfatning i motsetningsforhold til naturvidenskapen. Ja, det er endog i en pressediskusjon blitt betegnet som en «absurditet» — en umulighet — å tenke sig naturvidenskap og religion forenet.

Hvis dette var riktig, så vilde rasjonalismen, i denne tid da den naturvidenskapelige opfatning mer og mer gjennomtrenger alt åndsliv, ha et i lengden uimotståelig våben ihende.

Men nu har en av de største naturvidenskapsmenn som noensinne har levet, og en av de største — om ikke den største av de nulevende, professor Max Planck, gjort spørsmålet om årsaksprinsippet til gjenstand for inngående behandling. Han hevder at årsaksloven gjelder universelt, også på åndslivets område. Men, sier han, der er ett meget vesentlig punkt hvor den ikke kan bringes i anvendelse. Dette punkt er «jeget». Årsaksloven har kun betydning der hvor man har anledning til å studere årsaksforholdene for på dette grunnlag å forutsi virkningen. Men like så lite som et verk-tøi kan bearbeide sig selv, eller et øie se sig selv, kan et menneske objektivt studere og klarlegge sine egne sjelelige årsaksforhold. Det vil derfor heller aldri komme til å kunne oppgjøre sine egne fremtidsperspektiver med full sikkerhet, og derfor vil i praksis alt det som influeres av jeg'et og den individuelle opfatning ikke kunne bli underlagt årsaks-

loven i praksis. Gud kan se selv de fineste spunnene menneskelige sjelelige årsaksforhold, sier Planck, mennesket ikke. Og derfor vil forholdet for det område av universet som betinges av jeg'et og dets opfatning, i praksis forholde sig som om «den frie vilje» gjaldt. Det blir derfor i praksis ingen motsetning mellom den naturvidenskapelige forskningsresultater og en religiøs livsopfatning.

For klart og utvetydig å bringe Max Plancks opfatning på det rene og ganske særlig fordi det nettop om ham er skrevet at det var «en absurditet» å påstå at man mente å kunne forene religion og naturvidenskapelig forskning, har en norsk interessert skrevet til ham og direkte spurt ham om hans mening. Max Plancks svar følger nedenfor.

Men først et par ord om mennesket og naturvidenskapsmannen Max Planck. Han er født i 1858 og er altså nu en mann på 79 år. Men han er ingen olding, han står ennu midt i det videnskapelige forskningsarbeide, hvor han har ydet en innsats som vel neppe overtreffes av noen annen enkeltmann. Han er like rikt utstyrt som menneske som han er som videnskapsmann. Han er elsket og akttet av alle som er kommet i berøring med ham for sin karakters nobelhet og sin bramfrihet. I parentes bemerket er han også en musikalsk begavelse. Sin 72 årsdag feiret han ved å bestige det over 4000 m. høie fjell Jungfrau.

Han fremsatte i 1900 den såkalte kvanteteori, som i enn høiere grad enn selve relativitetsteorien har revolusjonert naturvidenskapen, og hvis riktighet siden er fastslått og ikke bestrides av noen. I 1919 fikk han Nobelprisen. Han har siden innehatt det høieste æreshverv som tysk videnskap overhodet kan by sine dyrkere, presidentstillingen i Keiser

Wilhelms Selskap for naturvidenskapelige frem-
skritt.

Max Plancks uttalelse følger her i Oversettelse:
Hercegnovi, Jugoslavia, ellers Berlin-Grünwald,
Wangenheimstrasse 21, 5. 4. 37.

Meget ærede herre!

I besvarelse av Deres ærede brev av 24. forrige måned og det deri til mig rettede personlige spørsmål meddeler jeg Dem forbindtligst, at jeg betrakter ekte religiøsitet som meget vel forenlig med naturvidenskapelig forskning. Jeg henviser også til at nettop de store naturforskere Kepler, Newton, Faraday var dypt religiøse.

Jeg skal den 3. mai holde et foredrag i Riga over «Religion og naturvidenskap». Hvis De ønsker det, sender jeg Dem et utdrag av innholdet.

Med høiaktelse, Deres forbundne

Dr. M. Planck.

En mors hjerte.

4. mai 387, altså for 1550 år siden døde en mor. Hun var i likhet med så mange andre mødre, visse-
lig blitt glemt av senere historieskrivning om ikke hennes sønn — kirkefaderen Augustin — hadde fortalt oss om henne. Men han har fortalt. Ikke så at han har etterlatt oss en biografi om sin mor Monika. Men han har fortalt oss meget av sitt livs historie, og denne kunde han ikke fortelle uten å måtte fortelle om sin mor. Hans og hennes liv er på så mange underlige måter knyttet til hverandre at en Augustins selvbiografi også kan sies å være en Monika-biografi. Forøvrig er det ikke bare i sitt verdensberømte verk *Confessiones* (bekjennelser) at vi får tegnet bilde av henne. I Augustins verker forøvrig, som utgjør 252 bøker, finnes indirekte små antydninger om moren, som blandt mennesker betydde mest av alle for ham.

I sine *Bekjennelser* forteller Augustin om det lille hjem han vokste op i, i byen Tagaste i Nord-Afrika. Monikas mann var en keiserlig underordnet embedsmann. Patricius het han, og var nok en temmelig ubetydelig mann, ganske godmodig, men hissig og opfarende, og utro i sitt ekteskap. Hermed har Augustin i korte trekk tegnet noe av bakgrunnen for det miljø Monika levde i. Et hjem hvor utroskapen hadde sneket sig inn vil vi karakterisere som et ulykkelig hjem. Billedet er i grunnen så aktuelt i vår tid også, hvor så mange hjem har det på samme måte, at det utvilsomt vil være av stor interesse å høre hvad Augustin forteller i denne forbindelse.

«Når far var hissig, var han svært sint. Men mor motsa ham aldri. Når han kom til sig selv igjen forklarte hun ham hvordan det forholdt sig med det han var blitt sint for. Konene visste vel at far var heftig, og de undret sig over at Patri-

cius aldri hadde slått sin kone, og at de aldri hadde trettet, såvidt de visste. Da forklarte mor dem sin fremgangsmåte. Enkelte av konene etterlignet henne, og blev tilfreds. Andre gjorde det ikke, og blev stadig mishandlet».

Rørende er det også i Augustins bok å lese om «det stadig tilbakevendende svigermorproblem». — Den eldste tid kjente kanskje mer til det enn vår. Også Monika hadde sine meget store vanskeligheter. Augustin forteller:

«I begynnelsen hadde mor mange vanskeligheter med sin svigermor, især fordi en siem tjenestepike gikk med sladder til den gamle. Men ved sin føielighet, tålmodighet og vennlighet vant hun sin svigermor fullstendig. Den gamle fortalte far om pikens sladder, og forlangte straff over dem. De fikk pisk og bestemor lovet at det skulde alle få, hvis de fortalte henne mer ondt om hennes svigerdatter».

Forøvrig forteller han om sin mor at hun «stadig hjalp til å forlike uenige mennesker». Denne fabelaktige skriftkloke mann som etter alt å dømme var så sindig og saklig i sine uttalelser, sier et steds: «Mors liv stemte med skriften». En sådan «tilbedelse» av moren, som noen vil kalle dette, må ikke opfattes som et utslag av det såkalte morskompleks. Hele Augustins mandige teologi og hans uttalelser om moren forøvrig vidner om det motsatte. Hans uttalelser må mer opfattes som en takk han vanskelig kan holde inne med. En takk til Gud som i sitt forsyn hadde bestemt ham til å leve under en sådan mors innflytelse. Augustin er som en gigant i den kristne kirkes historie. Alt som er tenkt og skrevet av virkelig verdi etter ham, er på en eller annen måte i slektskap med Augustins tankeverden. Når man leser hans skildring av sin mor, bestyrkes man i følelsen av at vi her for alvor står overfor en virkelig stor personlighet.

Augustins ungdomstid skaffet hans mor bare sorg, sier han selv. Og eftersom tiden gikk — inn-
til hans 32te år — vokste denne sorg i overensstem-
melse med ordet: «Små barn små sorger — store barn store sorger».

Vel hørte ikke Augustin til den verste av den tids usedelige ungdom; men allerede i 16 års alderen kom han med i datidens ville ungdomsliv. Hans arbeidstid var vesentlig optatt med studier av filosofi og veltalenhet, men hans adspredelser var et vilt liv blandt Kartagos studerende ungdom. Moren var flyttet med Augustin til Kartago. Monika som selv hadde mottatt den kristne tro, og hadde gått inn for den på en sådan måte som leserne vel allerede har fått inntrykk av, kunde ikke la være — som kjærligheten — å etterjage sin sønn med omsorg og godhet. Lenger kunde hun allikevel ikke følge ham, for Augustin fikk skibsleilighet i Kartago og flyktet uten å si noe til sin mor, til Rom. Selv forteller han at han var så lei av alt maset til moren. «Jeg syntes det var kjerringsnakk, som jeg måtte skamme mig ved å lyde».

Alt dette var naturligvis en trist og sorgfull hendelse for Monika, og håpløsheten begynte å ta mo-

tet fra henne. I denne tunge tid fikk hun en drøm: Hun syntes hun stod ved et trebrett. Men et Brett heter på latin «regula» og kan også bety trosregel. Hun stod der i sorg, da en skinnende ung mann kom smilende hen til henne og spurte hvorfor hun gråt. Hun svarte at hun sørget over Augustin. Mannen svarte: «Vær rolig for det, bare se op, så ser du at der hvor du står, der står han også». Monika så op, der stod Augustin på brettet ved siden av henne. Dette gav henne nytt mot. En biskop hadde også sagt de trøstefulle ord til henne: «Så sant du lever, er det umulig at en slik tåresønn kan gå fortapt». Det vil føre for langt å nevne flere detaljer. Monikas liv var en strid og lang kamp, men hennes kamp bragte seir.

Efter å ha gjennomgått datidens talløse religiøse strømninger og beskjeftiget sig med alle tiders ypperste filosofi, vant Augustin i sitt 32te år — frem til sin mors tro. Gud gav Monika den glede å oppleve den dag. Det var like før Gud avblåste hennes livs kamp.

Augustin forteller selv: «Da den dag nærmet sig som var kjent av Gud, men ikke for oss, den dag at mor skulde dø, da traff det sig at Guds styrelse så at hun og jeg stod alene og lente oss til et vindu, hvorfra vi kunde se ut i haven. Det var i Ostia, hvor vi langt fra verdens tummel hvilte oss før reisen over havet. Mens mor og jeg var alene, hadde vi en herlig samtale». I samtalen løp forteller Augustin sin mor om sin antagelse av den kristne tro, og han forteller: «Så sier mor til mig: Gutten min, det er ikke mere i dette liv, som kan glede mig. Jeg vet ikke ennu hvorfor jeg er her på jorden, for jeg har ikke mer å håpe på. Det er en eneste ting jeg ønsket å dvele her for: jeg vilde se dig som en troende kristen før jeg døde. Dette har Gud gitt mig i rikt mon; jeg ser dig endog som en Guds tjener der forakter all jordisk lykke. Hvad har jeg nu her å gjøre?»

Så sa Augustin farvel til sin kristne mor. Hun vil alltid i historien bli stående som en levende kommentar til sønnens eget ord: «Bønn og tårer er kirkens våben». Med tanken på Monika sender vi Augustins ord videre: «La kjærligheten få gjøre dig til tjener, eftersom sannheten har gjort dig fri», skriver red. Norborg i «Samleren».

Takk!

Vi vil herved få lov til å si en hjertelig takk! til alle de mange som hjalp oss med å skaffe det gode utbytte av vår underholdningsaften tirsdag 25. mai til inntekt for de spanske barn. Vi hadde den glede å kunne overrekke hs. høiærv. biskopen kr. 250,00 som dens nettoinntekt.

Vi takker alle som gledet og støttet oss ved sitt nærvær — men der er enkelte som vi nevner med særlig takknemlighet for den mer direkte hjelp de

på forskjellig måte ydet oss. Det er hr. W. Thielemann, som skjenket alt til pøseboden — frkn. Marie Rasmussen og Paula Abry samt hr. Erl. Mikelsen, som bistod de optredende — frk. S. Øde som lånte oss sceneutstyr og skjenket en flott gave til utlodningen og fru Josefine Hansen som i tre dager stod til vår disposisjon. Dernest retter vi en hjertelig takk til følgende av O. K. Y.'s medlemmer: Øivind Olafsen, Gunnar Geist, Thomas Bongart og Anders Anddal, som tok en hånd i overalt hvor vi trengte hjelp — samt til organist Wolfgang Olafsen for hans kunstneriske akkompagnement og til Hermann Bongart for de skjønne dekorasjoner, som straks skapte den rette feststemning og blev meget beundrede hvad de også i høi grad var verd.

Og så takker vi til slutt sogneprestene i St. Olav og St. Halvard og dominikanerprioren for deres positive interesse for tilstelningen — men aller mest takker vi hs. høiærv. biskopen fordi han ved å stille sig om aftenens beskytter gav den en uvurderlig støtte.

Takk og atter takk til alle!

M. U. L.

Vi folder våre hender -

Av Josias Bille.

På opfordring bringer vi herved den sang, som blev sunget «i en spansk katedral» på M. U. L.'s tilstelning i Oslo 25. mai.

Der stiger op fra jorden en bønn til Dig, o Gud, en tusenstemmet, skjelvende klage.

O, hører Du det, Herre, det er menneskenes barn, som ber om å få freden tilbake.

O, Du som er i himlen og kjenner all vår ferd, hvor lenge skal vi ennu volde skade?

Og stenge våre hjerter inn i tross imot Ditt bud: Å elske alle dem som eder hate!

Se tårene fra sorgen, den endeløse gråt mens døden over folkene skrider!

Du selv var engang fader og Du mistede Ditt barn, så må Du også vite hvad vi lider.

Vi folder våre hender og beder Dig, o Gud: la hatet og la striden holde inne!

Og send Din fred engang til alle mennesker på jord, den fred som Du har lovet vi skal finne!

Dominikanermartyrer i Spania.

I Spania er St. Dominikus født og fra dette land har predikerordenen fått mange og edle medlemmer. Og nu — nu utgyter det samme Spania sine presters og munkers blod. Men kun for å skjenke de spanske dominikanere herlighetens krone — ti mange er de beviser de nu gir på sin kjærlighet til Kristus, på sin troskap til døden. Tallrike er de martyrer som ofrer sitt liv for Kirkens hellige sak — måtte deres blod som i de første kristenforfølgelses tid gi grobunn for en herlig opblomstring av det religiøse liv i det nu så ulykkelige og sønderrevne Spania!

Vi vet at over hundre av de spanske dominikanere er blitt myrdet — og for andre hundrers vedkommende savnes alle opplysninger. Sannsynligvis vansmekter de i fengsler, undergitt pinsler og lidelser av sine ubarmhjertige fiender — eller mulig er det lykkes dem å skjule sig i blandt de fattigste av befolkningen og deler nu deres elendige kår.

Blandt de drepte er de fire patres som ledet et lyceum i Navelgas i Asturia. Prioren, pater Celestin Alonso, var gammel og elsket av alle, men særlig av de unge, på grunn av sin godhet og sitt hellige liv. I lang tid bodde han sammen med grubearbeiderne i Felguera, som er et centrum for kommunismen i Asturia. Men også der vant han alles hjerter ved sin stillferdige ferd og sine mange velgjerninger av åndelig og materiell art. Da faren blev overhengende rådet man de fire patres til å flykte, men på alles vegner avskog pater Celestin det, idet ingen av dem vilde forlate sine elever og den gjerning de elsket. Den 16. august grep man dem — d. v. s. man grep de tre, men den fjerde, pater Franco, som for sin helbreds skyld bodde litt oppi fjellsiden, meldte sig selv, idet han vilde dele skjebne med sin prior og sine brødre.

To dager senere blev de drept. Pater Celestin bad om å få dø i sin kutte, som han alltid hadde båret, men selv dette blev nektet ham. De fire menns fryktelig mishandlede legemer blev kastet ut på en mark og senere slengt sammen ned i et hull i jorden. Da nasjonalistene noen tid senere besatte stedet blev det i all hemmelighet vist dem hvor martyrenes jordiske rester lå, og der blev da sørget for at de blev bisatt i et nærliggende klostres gravlund.

I Corias blev den apostoliske skole og klostret ødelagt og de fleste av munkene sitter ennu i fengsel.

I Madrid er likeledes flere dominikanere drept, bl. a. pater Joseph Gafo, hvis hele liv har vært viet løsningen av de sociale problemer og forbedring av arbeidernes levilkår. Også her sitter mange dominikanere i fengsel, hvor de etter evne røkter sitt hellige kall overfor sine medfanger. Det var således en fengslet dominikaner som gav den berømte general Fangul, Madrids militærguvernør, den siste salvelse innen han blev skutt.

I Valencia er mange dominikanere drept.

Klostret Calanda i Aragonien blev plyndret og ti noviser drept. Resten lykkedes det å flykte op i fjellene hvor de nu må holde sig skjult.

I Barcelona og Bilbao er det samme tilfellet.

Det forferdeligste blodbad fant sted i klostret Almagro, som var novisiat for provinsen Andalusien. Heldigvis befant noen av de studerende brødre sig på et ferieophold annetsteds og reddet derved sitt liv. Alle de andre, ca. 50, falt i kommunistenes hender og førtes til byens kirkegård hvor de blev stillet langs en åpen grav. Pater Emmanuel Herba henvendte noen ord til sine brødre, idet han beredte dem til martyrdøden. Etter å ha gitt dem absolusjon vendte han sig til morderne og sa: «Nu er tiden inne!» Skuddene falt omgående.

Er dette tegn på Kirkens avmakt? Nei! Det beviser den uendelige livskraft som den katolske tro innebærer og som rekker ut over den fysiske død, som blir det siste og kjæreste offer istedetfor en redsel. Død, hvor er Din brodd?

Jagodas død.

I tilknytning til artikkelen om Jagoda bringer vi følgende etterretning om hans død:

Fra Varsjava telegraferes til «Daily Mail» 29. mai at den forrige tsjekasjef Jagoda er blitt skutt i Ljub janka-fengslet av sin efterfølger i G.P.U. Jesov. Jagoda hadde fått utlevert en revolver for å skyte sig selv, da han jo har militær rang, men hadde nektet dette. Da Jesov blev kjent med dette gikk han inn i Jagodas celle og skjøt ham ned.

Ved mordet på Jagoda undgår Stalin og regjeringen offetlig rettssak. Imidlertid frykter Moskva at Jagoda har sendt en hel del kompromitterende hemmelige dokumenter til betrodde agenter i utlandet og at disse blir offentliggjort.

Det er i Moskva umulig å få detaljerte opplysninger om det som har hendt. Det sies at Jagoda for flere dager siden fikk sendt revolveren for å skyte sig, men han har nektet å bruke den. Han har heller ikke villet underskrive noen tilståelse.

St. Vincensforeningens feriekoloni.

S. W.	kr. 10.—
S. L.	» 25.—
H. P.	» 20.—
M. B.	» 5.—
K. B.	» 10.—
Mariabarn nr. 1	» 5.—
L. B.	» 15.—
M. W.	» 25.00
Tidligere innkommet	» 240.—

kr. 355.—

Herhjemme.

Oslo. Så kom vi da avsted pinseaften — en stor representasjon av O. K. Y. Etter å ha hatt et kort men godt møte i bispegården, hvor vi tok avskjed med vår direktør, som dessverre ikke kunde være med, tøffet vi avgårde med toget kl. 22.30 til Bergen, og jeg tør nok antyde at reisen ikke var kjedelig! Til langt på natt møret vi oss herlig, men var alikevel oplagt og vel tilpass da vi om morgenen kl. 9.00 ankom til Bergen, hvor styret i St. Josephsforeningen tok imot oss og etter at de første hilsener var blitt utvekslet førte oss til skolen, hvor en herlig frokost ventet oss, servert av elskverdige damer. Etterpå gikk turen ut til «Florida», hvor vi var innkvartert i det nye sykehusanlegg som ennå ikke er tatt i bruk. Spør om vi var begeistret over arrangementet! Foruten i alle deler å være praktisk og behagelig og trivelig, åpnet det perspektiver for mye moro når vi skulde til «ro» — man istur en gang!

Men tiden fløi og vi måtte forlate oss tilbake til St. Pauluskirken hvor vi kom fem minutter før Høimessen skulde begynne. Men der var reservert oss plasser — og vi vil benytte anledningen til på dette sted å prise og berømme og takke den uforlignelige sogneprest mgr. Snoeys, som vant alles hjerter ved sin faderlige omsorg for oss samtidig med at han var yngst og gladest av alle.

Efter høimessen dro vi på opdagelsesferd i den interessante by, hvor gammelt og nytt møtes, idet vi hadde de beste førere i en del av våre trossfeller fra Josephsforeningen og de unge. Men kl. 2 er det middagstid i Bergen og vi møtte da med god appetitt til et festlig bord. Etterpå erobret vi Fløien og timene fløi til det var kjøtid på «Florida». I sannhetens navn må det sies at det varte litt innen vi sovnet efter at «Florida»s port hadde lukket sig bak oss. Oppvåkningen bød på adskillige overraskelser for noen av hver av oss — —! — Så oprant den 17. mai — selvfølgelig med strålende — regnvær! O. K. Y. var tidlig oppe og så på «toget» kl. 7, hvorefter vi vandret til frokost i den kjente kafé «Ervingen», et typisk bergenssted. Kl. 9.30 «sang» O. K. Y. messen hvorunder pastor Høegh holdt en herlig 17. mai-tale. I små grupper vandret vi ut i byen og så på det store 17. mai-tog, hvorefter vi fikk ekte Bergens-17 mai-mat, nemlig spekekjøtt med eggerøre og poteter og vannkringler. Atter begav vi oss på opdagelsesferd i byen, og ved hjelp av innkjøpte trompeter bidrog vi til dagens feststemning med et improvisert orkester!

Om kvelden var der så 17. mai-fest i foreningslokalet — en meget morsom fest med et brilliant program, med prøver på det kjente bergenske humorfylte og samtidig stilfulle temperament. O. K. Y. fremførte noen sketcher som falt i god jord. Dernest blev vi benket om et festbord, hvor vi blev opvartet av de elskverdige bergensdamer som sørget for at ingen led nød. Ved bordet fikk vi mange gode tankevekkende taler — selvfølgelig takket vi for den over all forventning prektige mottagelse og bidrog til moroen ved oplesning av en ekstrautgave av 14-dagsposten. Efter bordet var det et meget hyggelig selskapeleg samvær og det var både lærerik og morsomt å stifte bekjentskap med trossfellene her og tale om alle de mange felles interesser som binder oss sammen. Kl. 24.15 brøt man opp og vi vandret ut til «Florida» for å gå til sengs — en process som for enkelte vedkommende viste sig vanskeligere enn tenkt, da sengene hårdnakkert nektet å innfinne sig!

Men allerede kl. 5.30 gikk reveljen — så var det å komme opp, spise frokost på skolen, servert av de prektige St. Franciskus-Xaversøstre, som tillike overrakte oss 23 digre matpakker til hjemreisen! Med hese stemmer sang vi Bergenssangen da vi ankom til stasjonen — hesere og hesere blev vi underveis til Oslo, men stemningen holdt sig upåklagelig og gav sig sitt siste utslag på Østbanestasjonen hvor vi som avslutning på den enestående herlige reise forlystet, et stort publikum med «den nystemte cithar» — Jo, det var en enestående herlig reise med alvorlige og glade minner — og O. K. Y. takker herved alle som har gjort oss den mulig. Vi takker i første rekke St. Pauls menighet i Bergen med sin uforglemmelige sogneprest og

opofrende søstre i spissen, men vi takker også alle dem som ved å støtte våre tilstelninger, ta lodder o. s. v., hjalp oss å komme avsted. O. K. Y. har hatt en vidunderlig pinse — takk alle sammen!

Sekretæren.

Oslo. — Kristi-Legemsfesten i år var begunstiget av det skjønneste vær og hadde samlet flere deltagere enn noen gang før, efter hvad de eldste katolikker sa. St. Olavskirken var særlig vakkert utsmykket i år, idet det nyoppussede kirkerum fremtrådte med sitt eget rene linjespill, som ikke blev forstyrret av guirlander el. l., men nu kom helt til sin rett. Overordentlig smukt var de mange palmer arrangeret, så de dannet en virkelig vei op til høialtret, der likesom sidealtrene bar sitt festlig skrudd av lys og blomster. I koret såes alle de her i byen værende geistlige samt sognepresten for Hønefoss. Pontifikalmessen lestes av hs. høierverdighet biskopen med sogneprestene for St. Halvard og Stabekk som diakon og subdiakon og pastor Maesch som assisterende prest. Ceremonimestre var St. Olavs sogneprest og pastor Bergwitz. Preken blev holdt av pastor dr. Gorissen. Efter messen foregikk som vanlig prosesjonen op Akersveien og forbi St. Josephs institutt, hvor velsignelsen blev lyst fra altret, reist på verandaen. Da prosesjonen kom ut av kirkedøren var en stor menneskemengde forsamlet som ærbødig blottet hodene mens Sakramentet passerte. Frivillig ordensvern sørget for å holde plassen åpen, da politiet, der som vanlig var underrettet om prosesjonens avholdelse, ved en misforståelse fra sine overordnede side innfant sig en halv time for sent. Prosesjonen talte de fleste av de herboende katolikker og ordensøstre samt en representasjon for St. Franciskus-Xaversøstrene, idet den katolske menighet på Hønefoss også var tilstede og blandt den priorinnen og en del søstre fra St. Franciskus-hospitalet der. Fra kirketrappen lystes atter velsignelsen og inne i kirken avsluttedes den skjonne gudstjeneste med avsyngelsen av vår fedrelandssalme: Gud signe vårt dyre fedreland!

Om kvelden var der festandakt med preken av pastor Bergwitz. Også da var mange tilstede.

Oslo. — M. U. L.s aftenunderholdning til inntekt for de spanske barn blev i alle deler vellykket. Det store arbeid som den unge energiske forenings mest energiske medlemmer med styret i spissen hadde nedlagt i forberedelsen, måtte bringe et godt utbytte, men at det skulde bli så stort som hele 250 kroner netto hadde ingen turdet håpe. Det blev imidlertid aftenens utbytte som formannen Gerd Olsen kunde overrekke hs. høierverdighet biskopen — og til dette gode resultat bidrog selvfølgelig i første rekke formålet som hadde samlet ca. 200 mennesker. Men den stemningsfulle utsmykning av hele salen med spanske motiver, utført av den talentfulle unge Hermann Bongart, de utmerkede sceniske prestasjoner og det nye arrangement for kveldens kulinariske gleder tok også publikum med storm og skapte en god og glad stemning, som åpnet hjerter og pungen og bragte den store suksess. M. U. L. hadde all ære av dette sitt første selvstendige tiltak.

Oslo. Mariakongregasjonen avholdt sitt siste selskapelege møte for ferien søndag 23. mai i klubblokalet, og det var et i alle måter hyggelig og vellykket samvær. Père Vanneuvilles beretning om Mgr. Bernard Bernards opofrende liv og virke grep alle dypt, og man fikk en ny forståelse av hvor megen takk både Kirken og den enkelte skylder disse første Kirkens sendebud i Norden efter reformasjonen som satte hele sitt liv som innsats for å utbrede den katolske tro. Og mangt et godt forsett blev sikkert tatt om å be mere for sine lærere, sine veiledere. Efter bordet fikk man den sjeldne fornøielse å høre negersanger til Lutakkompagnement ved frk. Østenstad. Disse sanger var så rorende i all sin enkelhet, men der var likevel alvor og dyp betydning bak de enkle ord. Frk. Østenstad fikk sterk applaus, og måtte gi flere ekstranummer. Arrangementet for sommerutflukten blev drøftet, og stemningen var som den skal være, hyggelig og god.

M. R.

Fredrikstad. — Biskopens besøk til St. Birgitta menighet på Trefoldighetssøndag stod i vårsolens festlige tegn. Prelatmessene hadde samlet mange i den ualmindelig vakker pyntede lille kirke, hvor sognepresten ønsket Biskopen velkommen i en dyptloddende og begeistret festpreken om Kirken som Kristi mystiske Legem. En stor skare gikk til Herrens bord. Etter messen samledes fermlingene til frokost i foreningslokalet. Av tolv ministre med korset i spissen blev så Hans Høiærverdighet ført til hoimessen som blev celebret for dagens konfirmanter, otte gutter. Biskopen klarla Treenighetsmysteriets centrale stilling i vår trosløse og dets betydning for vårt liv, hvorefter fermlingene klart og tydelig fornyet dåpsløftene og motok fermlingens sakrament. Etterat høitideligheten i kirken var forbi, fikk konfirmanterne i prestegården anledning til å takke hans høiærverdighet, der likesom fadderene og andre trosfeller betenkte dem med et varig minne om dagen. Etter andakten var det mottagelse i foreningslokalet, hvor hr. konsul Berrum talte på menighetens vegne, mens kirkekoret og skolebarna hyldet Biskopen både i sang og dikt. Akkompagnert av sin sønn, den unge talentfulle pianist Willy Schwarzott, fremførte kordirigenten Schwarzott sr. noen nydelige celo-stykker som vakte fortjent bifall. Etter biskopens tale blev det servert forfriskninger, mens vår kjære overhyrde på sin egen charmerende måte vekslet noen vennlige ord med hver enkelt av de tilstedeværende. Atter er St. Birgitta menighet blitt et lysende og styrkende minne rikere.

Stavanger. Fra søndag 2. mai til og med Kristi Himmelfartsdag avholdtes her en folkemisjon, som blev ledet av pater A. Lutz. Som emne for disse alvorlige dager hadde han valgt: «Det kristelige livs vesen og plikter». Hver aften var menigheten tallrikt fremmøtt og hørte med stor andakt på de alvorlige sannheter, som pater Lutz foreholdt alle. Onsdag eftermiddag arriverte hans høiærverdighet Biskopen for å meddele Fermingens Hl. Sakrament. Kristi Himmelfartsdag var da kirken også overfylt, da Biskopen holdt sitt høitidelige inntog kl. 10.30, mens koret sang: Ecce Sacerdos. Etter den Hl. messe holdt hans høiær. en en formanende tale, hvori han pekte på den store betydning av Fermingens Hl. Sakrament og opfordret alle inntrengende til å være Kristi vidner. Så trådte 10 menighetsmedlemmer frem — 6 voksne og 4 barn — fornyet sin dåpspakt og mottok Fermingen. Faddere var hr. O. Müller og fru J. Haldvogel. Med «Store Gud, vi lover Dig» avsluttedes denne gripende høitidelighet. Også til andakten var kirken fylt og pater Lutz avsluttet da disse herlige misjonsdager. Til sist blev den sakramentale velsignelse meddelt av Hans Høiær. Biskopen. Menigheten samledes atter kl. 8, men nu til fest i det pyntede foreningslokale. Omtrent 60 personer benket sig om bordet, efterat man hadde hilst Biskopen hjerelig velkommen. Gleden var stor og der hersket den beste stemning. Pastor v. d. Burg takket Hans Høiærverdighet, pater Lutz og St. Olavsforbundet. Derefter tok Biskopen ordet og uttrykket sin store glede over at 10 av hans gamle menighet var blitt Kristi stridsmenn. Også pater Lutz sa noen ord til avskjed. En av menighetens damer takket pater Lutz for den skjønnne misjon han hadde gitt. Senere hilste mgr. vår avholdte gamle sogneprest på hver enkelt av sine bekjente. Hr. Jørgensen og hr. Haarr bragte ennu mere stemning ved pianospill og cello. Det var en festlig aften for menigheten, som ikke så snart vil glemmes. Følgende dag, fredag, holdt pater Lutz foredrag om: Paven, diktatur og samfundet i «Understøttelsen». De tilstedeværende fulgte med den største opmerksomhet hans ypperlige foredrag. Mange takk, pater Lutz, hjertelig velkommen igjen!

Hamar. 17. mai oprannt med regn, regn og atter regn, og siden regnet det jevnt mellom skurene utover dagen, hvorfor det under slike forhold kan være sant som mannen sa: «Det er godt vær ute til å være inne i». Vi her i St. Torfinns menighet feiret ialfall nasjonaldagen på beste måte. Vårt lille kapell var bra besøkt til fromessen og til attenandakten kl. 18 hadde ennu flere innfunnet sig. Umiddelbart efterpå begav vi oss til foreningslokalet, som vakker

pyntet fikk feststemningen tiltops med det samme. Arrangør av tilstelningen var Hamar lokalavd. av St. Olavs forbund, hvis formann ønsket velkommen og «Olavshymnen» blev sunget. Så fikk vi talen for dagen av sognepresten, pater Béchaux, som i en ypperlig tale tolket tanker til nasjonaldagens pris, hvorefter «Ja vi elsker —» blev sunget med begeistring. Cand. mag. frk. Gjertrud Falkanger gav en velformet, grei utredning om «Kongespeilet» et norsk håndskrift fra 13. århundre — antagelig forfattet av erkebiskop Einar Gunnarsson til Nidaros. Etter bevertningen vekslet underholdningen med sang, oplesning, en vise på Rørosmål om «Rauhuva» og pater Béchaux var stadig iilden med å more de små — (ja, store med) —

Kl. 21 var vår hyggelige fest slutt — med nr. 29 i «Helg og Heim».

P. S.

— og derute

Nordpolsmisjonen. Mgr. Breynart, apcstolisk vikar for Mackenzie (Nordkanada) offentliggjør i sitt etterretningsblad en interessant beretning om de transportmidler han anvender i misjonen. De er mildest talt mangfoldige: hundesleder, båter, damp- og motorskib, like til flyvemaskiner og den nyeste oppfinnelse: propellsleder. Disse er en slags snebiler og kan opnå en fart av 40 mil i timen. Hvis de holder hvad de lover, vil man være kommet løsningen av det vanskelige ferdelsesproblem i Nordpolsmisjonen et godt stykke nærmere. I vintermånedene er dagen heroppe kun to korte timer, så selv det store fly «Sancta Maria» kan ikke utrette særlig meget. Dette blev stille til misjonens disposisjon av «Miva» og velsigne forrige sommer av kardinal Villeneuve. Det er et mektig Junkeraeroplan, meget stabilt og motstandsdyktig, men ikke særlig hurtig, hvad der hindrer dets bruk i vinterstormens rasen. Tillike er det med sitt store bensinforbruk kostbart i drift.

Russland. Sovjetbladene har meddelt at det store kanalarbeid, som har pågått i fem år og som skal forbinde Volga med Moskvafloden snart vil være ferdig. Det er et tragisk kapitel i nutidens historie, idet det mest er politiske straffanger som er benyttet og som har måttet utføre det tunge arbeid under opsyn av militær. Når kanalen er ferdig er der planlagt en like så stor slik at man skal kunne seile fra Leningrad over Moskva til det kaspiske hav.

Vatikanbyen. Den Hl. Fader meddelte forleden under en audiens, hvor han mottok Milanounversitetets rektor, pater Gemelli, O. F. M., at det pavelige videnskapsakademis høitidelige åpning og innvielse vilde finne sted den 31. mai på pavens 80-års fødselsdag. Apningshøitideligheten blev avholdt i de pavelige gemakker i Vatikanet — og samme dag fant også den høitidelige lukning av den internasjonale katolske presseutstilling sted.

Arktisk ekspedisjon. Den under navnet «gletsjerpresten» kjente jesuittpater Bernard Huibard, professor i geologi ved Santa Clara-universitetet i U. S. A., har forbedret en stor arktisk ekspedisjon, som han regner vil ta ham to år. Den skal ta sin begynnelse førstkommande juni og gå ut fra Point Barrow i Alaska. Ekspedisjonens mål er å utforske de ennu ukjente egner nord for Sibiria. Tillike vil han opta en lyd- og farvefilm som belyser jesuittenes misjonsarbeid i Alaska. Han akter å bo et år blandt eskimoene ved King Island.

Redaktør: Mgr. Irgens.

K. Grønli's Bok- & Akcidenstrykkeri — Oslo.